

Editie 04 | Jaargang 15 | April 2024

samenloop

Parochiemagazine van Parochie De Goede Herder Hengelo

Vergeving

04

Thema-artikel:
Ze weten
niet wat
ze doen

Uitgelicht:
De meidagen
van 2024

En verder:

Uitnodiging diakenwijding
pastor Keuben

Leven in een
veranderende wereld

Het Herdenkingsmonument

‘Wij staan altijd voor u klaar.’

Rene, Martine en Inge van In Pace DELA

Een mooi afscheid zorgt voor fijne herinneringen. Bij In Pace DELA kunt u rekenen op een luisterend oor voor ieders verhaal. We helpen het afscheid altijd persoonlijk en bijzonder te maken. Een waardig afscheid is bij DELA ook zonder verzekering mogelijk, zelfs met een klein budget.

Ook in Hengelo en omgeving staat ons team klaar om u te helpen. Voor leden en ieder ander. Want bij coöperatie DELA geloven we dat we er zijn voor elkaar.

Meer informatie of een persoonlijk gesprek? Onze ervaren teams helpen u graag. Ga naar dela.nl/hengelo of bel 074 204 50 30.

In Pace
DELA

hw Hans Wachtmeester
Uitvaartverzorging
Afscheidshuis Hengelo

Een afscheid dat bij u past

074 30 30 290
www.hanswachtmeester.nl

LEFERINK & WENNINK
UITVAARTZORG

Een afscheid naar wens

074 - 250 53 79 www.leferink-wennink.nl

Doneren met QR-code

Even geen contanten op zak om collectegeld, misstipendia of kaarsengeld te betalen? Geen probleem, scan de onderstaande QR-code met de camera van je smartphone en regel het snel via online bankieren. Het gedoneerde bedrag komt dan via het rekeningnummer van parochie De Goede Herder ten goede aan je eigen geloofsgemeenschap.

Je kunt de QR-code scannen via de Samenloop, de website van De Goede Herder en achter in de kerk.

Vertrouwd dichtbij.

vrededhof
UITVAARTVERZORGING

tel: 088 1198 200

www.vrededhof.nl

WILT U HIER ADVERTEREN en dit blad ondersteunen?

Samenloop advertentieformaten:

- 1/1 pagina : 194 x 271 mm
- 1/4 pagina : 95 x 137 mm
- 1/8 pagina : 95 x 68 mm
- 1/16 pagina : 95 x 34 mm

CONTACT: samenloop@degoedeherderhengelo.nl

Van oude mensen en de dingen die bijblijven

'In een televisieprogramma zag ik een oude Joodse meneer. In de oorlog laten zijn ouders hem als zuigeling naar een onderduikadres brengen. Hun eigen weg voert uiteindelijk naar de gaskamers van Auschwitz. Zonder ze te hebben gekend, heeft hij zijn vader en moeder zijn leven lang gemist. Nu zelf op leeftijd, hoopt hij te achterhalen wie indertijd zijn ouders heeft verraden.

Alleen maar om te weten. 'De persoon die het heeft gedaan, heb ik allang vergeven. Maar vergeten kan ik het niet.' Daar, dacht ik, legt hij de vinger op een zere plek. 'Vergeven en vergeten', zeggen we soms, maar in elk geval dat vergeten blijkt altijd moeilijk. Het doet me denken aan de leraar godsdienst in de brugklas, die ons voorhield dat alleen God vergeving kan schenken. Hij sprak over ons heen, we waren te jong om na te denken over een zo ingewikkeld begrip als vergeving. Terwijl Jezus ons leert om 'zeven maal zeventig keer' te vergeven. Dat is niet 490 keer, zoals de rekensom doet vermoeden, maar een oneindig aantal keren.

Door de oude meneer denk ik op de drempel van de meidagen van 2024 de uitspraken van mijn leraar en van Jezus te begrijpen. Vergeven blijft voor ons, gewone mensen, moeilijk. Ons geheugen speelt ons parten. In Jezus' woorden beluisteren we dat Hij onbeperkt vergeeft. Stellig ziet hij onze fouten en gebreken, onze zonden, maar Hij kijkt er doorheen. 'Ze weten niet wat ze doen.' Pas nog, met Pasen, heeft Hij alle bonnetjes verscheurd en ons weer vrij gemaakt. Wij kunnen ook daaraan een voorbeeld nemen. Er is meer oorlog dan kortgeleden, en bovendien dichterbij. Voor een belangrijk deel omdat vergelding de plaats inneemt van vergeving, juist omdat vergeten zo moeilijk is.

Onderweg naar Pinksteren, via Hemelvaart, biedt het mooie gebed tot de Heilige Geest houvast en uitkomst: 'Zend Uw Geest uit en alles zal herschapen worden, en Gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen.'

Zalig Pinksteren.

Hans Morssinkhof

Foto voorpagina: de H. Geest daalt neer in de gedaante van een duif. Sint Pieter, Rome.

Colofon

Centraal secretariaat parochie De Goede Herder

Berfloplein 18, 7553 JZ Hengelo

T 074-2592332

E secretariaat@degoedeherderhengelo.nl

W www.degoedeherderhengelo.nl

ANBI-nummer: RSIN 821 507 114

Bereikbaar: ma. - vr. 09.30 - 12.00 uur

Dopen en Huwelijk: Aanmelden bij secretariaat
pastorale team: pastoraalsecretariaat@rktwentezuid.nl
of 074 - 349 22 12

Vertrouwenspersoon: mw. Magrit de Graaf

E vertrouwenspersoon@rktwentezuid.nl

T 06 51 74 13 00

Redactie: Astrid Koning ter Heege (H. Geest),

Marianne Koebrugge (H. Geest)

Han Coonen (H. Franciscus)

Bernard Korbeld (H. Franciscus)

Eddy Oude Wesselink (Thabor)

Lory Wagenaar (algemeen)

Eindredactie: Jan Schage (Bestuur)

Hans Morssinkhof

Fotografie: Eduard Meester

Opmaak: Sonja Lozeman | VanSonja.nl

Drukwerk: Zalsman Zwolle

Versrijningsdata:

Nummer 5: 25 juni

Nummer 6: 3 september

Nummer 7: 15 oktober

Uiterlijke kopijdata:

Nummer 5: 9 juni

Nummer 6: 18 augustus

Nummer 7: 29 september

Algemene kopij naar:

samenloop@degoedeherderhengelo.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming van de uitgever worden overgenomen. De redactie heeft de vrijheid ingezonden stukken te redigeren, in te korten of niet te plaatsen.

Inhoudsopgave

'Vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen'	4
Van de bestuurstafel	6
Uit het pastoraal team	6
Van Pasen tot Pinksteren	7
<i>Pastor Annet Zoet</i>	
In en rond De Goede Herder	8
Uit de geloofsgemeenschappen	10
De meidagen van 2024	12
Mededelingen, agenda en acties	14
Vieringenoverzicht	16
Leven in een veranderende wereld	18
Het Herdenkingsmonument	20

'Vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen' *(Lucas 23:34)*

A detail of Michelangelo's famous fresco 'The Creation of Adam' from the Sistine Chapel. It shows Adam reclining on the left, reaching out with his right arm towards God on the right. The two hands are just inches apart, creating a sense of tension and divine spark. The background is a soft, hazy landscape.

Vergeving bevrijdt
wie vergeeft
en wie vergeven wordt

Met ontzetting zag ik op 7 oktober 2023 de beelden uit Israël en zie ik elke dag die uit Gaza. Wat een leed, wat een verwoesting. Hoe kunnen mensen dit elkaar aandoen? En waarom doen mensen dit? Natuurlijk begrijp ik dat wanneer je kinderen op brute wijze worden vermoord of, daar tegenover, je als volk onderdrukt wordt, je niet lijdzaam toeziet en een vorm van handelen noodzaak is, zeker ook gezien de complexe voorgeschiedenis. Maar keer op keer komt de vraag in me op wat bij dit handelen de ultieme drijfveer is. Gaat het puur en alleen om recht dat moet worden gedaan? De beelden lijken er niet om te liegen en in de vele interviews met betrokkenen klinkt veelvuldig wrok door en de wens tot vergelding. Begrijpelijk is dat zonder meer: het zal je kind maar zijn dat op gruwelijke wijze werd vermoord, die 7e oktober of bijna dagelijks in Gaza.

We kunnen ons bevrijden

Als een ding echter duidelijk wordt uit de, inmiddels aan weerszijden, ontstane diepe ellende dan is het toch wel hoezeer wrok en vergelding een heilloze weg zijn. Wrok roept immers altijd weer nieuwe wrok op en leidt uiteindelijk alleen maar tot escalatie. Steeds vaker dringt de gedachte zich aan me op dat er maar een weg is om

de vicieuze cirkel van wrok en vergelding, waarin wij mensen soms verstrikt raken, te doorbreken. En dat is vergeving.

Vergeving niet in de zin van begrip voor, of acceptatie van de wandaad, maar wel in de zin van een onder protest en met weerszin aanvaarden ervan. Vergeving bevrijdt, zowel de mens die vergeeft als de mens die vergeven wordt. Wie vergeeft, krijgt de ruimte om los te komen uit de klemmende greep van wie kwaad deed en zal zelf geen wrok ontwikkelen. Wie vergeven wordt, krijgt de ruimte om zijn wrok jegens degene die het moest ontgelden los te laten

Geen slappigheid maar kracht

Maar vergeven is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Misschien kunnen we ons laten inspireren door onze God. Hij is immers een God van vergeving. Als Jezus aan het kruis zegt 'Vader, vergeef hun want ze weten niet wat ze doen' (Lucas 23: 34), klinkt in wezen de bereidheid van God door om ons steeds weer te vergeven. Alleen, wij zijn God niet en slechts mensen. Vergeven vinden we een vorm van het eigen hoofd op het hakblok leggen. Toch kan dat beeld kantelen als we ons realiseren dat vergeving hand in hand mag

gaan met het resoluut veroordelen van het kwaad en het trachten het kwaad te beteugelen. Als we die veroordeling en beteugeling echter zouden combineren met een bereidheid om te vergeven, dan komen we los van de behoefte om te vergelden en zoeken we niet langer onze toevlucht tot, uit wrok geboren, nare of zelfs gruwelijke daden.

Ook wij

Ook op kleine schaal, in ons eigen dagelijkse leven, gebeurt het dat mensen ons onheus bejegenen doordat ze, bijvoorbeeld, je tekort te doen, slecht over je spreken, je negeren, noem maar op. Hoe graag zouden we dit de ander niet betaald zetten.

Een klein stapje is al een mooi begin

Toch is het belangrijk om ons te realiseren dat wie onrecht doet, uiteindelijk zichzelf beschadigt. Misschien moeten we intenser stilstaan bij de gedachte van vergeving. Vaker dan we misschien wel zouden willen, is vergeven wanneer ons groot onrecht aangedaan een te grote opgave. Immers, 'Ik vergeef je' is een wel heel edelmoe-dig zinnetje.

We zouden daarom misschien klein kunnen beginnen, namelijk met de intentie om te vergeven, met een 'Ik wil je vergeven.' En als we dat oprecht niet kunnen – wat soms heel begrijpelijk is – misschien met een 'Ik wou dat ik je wilde vergeven.' Dat laatste zou een heel waardevolle, eerste stap zijn. Wat je in feite doet is dat je er, in het besef van het jou aangerichte kwaad, voor kiest om te vergeven. Mooi in dit verband is de gedachte van Augustinus die ik op 9 maart op de Mariakalender las: Alleen de waarheid wint; maar de overwinning van de waarheid is de liefde.

Natuurlijk moet altijd recht worden gedaan aan het gekwetste, maar wrok en vergelding maken ons mensen en onze maatschappij kapot; vergeving - ook een eerste, kleine stap hiernaar op wegheelt.

Lory Wagenaar-Feringa

Van de bestuurstafel

In de vorige aflevering schreven we over het pastorale beleidsplan en onze eigen toekomstvisie. Het is lastig om daar nu iets concreets over te zeggen. Deels omdat we er nog mee bezig zijn, deels om voorrang te geven aan het pastorale beleidsplan.

Commissie

Voor onze toekomstvisie is het eigen draagvlakonderzoek, dat de vorige keer eveneens ter sprake kwam, belangrijk. We hebben een commissie van betrokken personen uitgenodigd om onder leiding van diaken Cor Peters mee te denken over de toekomst van onze locaties. Deze commissie bestaat uit vrouwen en mannen buiten het bestuurlijke circuit. Ze brengen een frisse blik in, benoemen zaken waaraan wij als bestuur misschien niet zo snel zouden denken.

Jonge gezinnen

Het zal niet verbazen dat onze aandacht in het bijzonder uitgaat naar kinderen, jongeren en jonge gezinnen. Dat is een uitdaging in deze tijd. In onze locaties doen vele vrijwilligers belangrijk en goed werk. Toch moeten we proberen om meer mensen in de kerk te krijgen, vooral jonge gezinnen, om het verhaal te kunnen blijven vertellen. Daarbij is het een geluk dat we nu James Keuben in ons midden hebben. Binnenkort wordt hij tot diaken gewijd, later dit jaar tot priester. Hij is jong, hij vindt gemakkelijker aansluiting bij jongeren en jonge gezinnen. Vandaar zijn rol bij de Communie- en Vormselvoorbereiding.

Organisatie

Een ander onderdeel is de bestuurlijke organisatie. Het is vaak moeilijk om nieuwe bestuursleden te vinden. We willen niemand overbelasten, en zeker geen vrijwilligers weghalen van taken waar hun hart naar uitgaat. Een andere opzet kan ertoe leiden dat we minder mensen nodig hebben voor bestuurlijke taken. Hierbij kijken we ook naar onze buurparochies H.H. Jacobus en Johannes en H. Geest. Een vanzelfsprekende ontwikkeling, we delen als parochies immers hetzelfde pastorale team.

Veel mooie dingen

Er gebeuren intussen veel andere mooie dingen. Denk alleen al aan de Zondagse Soep in de Franciscus, de middagen voor ouderen in de Onze Lieve Vrouwe, de Koffieclub in de Lambertus en Stromend Water in de Thabor. Prachtige initiatieven, van een kerk die uitstraalt dat iedereen welkom is. Waar mensen elkaar ontmoeten en in gesprek raken. Zo wordt er in en aan de gemeenschappen gebouwd. Ook dan blijft het de uitdaging om kinderen, jongeren en jonge gezinnen aan te spreken.

Ceciel Scholten-ten Tije,
secretaris parochiebestuur De Goede Herder

Van uw pastores

We bevinden ons inmiddels midden in de Paastijd. We hebben in onze parochies de verrijzenis van onze Heer gevierd en hebben op de liturgische kalender Hemelvaart en Pinksteren in het vooruitzicht.

- De afgelopen maanden hebben de verschillende pastores synodale gesprekken gevoerd in Hengelo en Goor. Het waren mooie en waardevolle gesprekken met parochianen over het gedoopt-zijn, de rol van vrouwen in de kerk en een verwelkomende en een missionaire kerk.
- Kandidaat-priester James Keuben nodigt op pagina 10 belangstellenden uit onze drie parochies uit om naar Utrecht te reizen voor zijn diakenwijding in de St. Catharinakathedraal op 1 juni.
- Daarnaast bent u ook van harte uitgenodigd voor de feestelijke viering in de St. Lambertusbasiliek op 9 juni om 11.00 uur, waarin James als diaken zal assisteren.

- De kinderen die zich voorbereiden op de Eerste Heilige Communie in onze parochies hebben zich begin maart voorgesteld tijdens presentatievieringen in St. Isidorushoeve, Borne en in de Franciscuskerk in Hengelo. De Eerste-Communievieringen zullen plaatsvinden op 26 mei in de Lambertus in Hengelo en op 2 juni in Borne en Delden.

Pastoraal werker Annet Zoet
Kandidaat-priester James Keuben
Pastor Casper Pikkemaat
Pastoor Jurgen Jansen

PASTORAAL TEAM Parochie De Goede Herder - Heilige Geest Parochie - HH. Jacobus en Johannes parochie
Secretariaat Pastoraal Team: Berfloppein 18, 7553 JZ Hengelo. Tel.: 074-3492212, contact@pastoraalteam.nl

J.A.C. Jansen - Pastoor
06 - 46 90 72 33
j.jansen@rktwentezuid.nl

Mw. A. Zoet - Pastoraal werker
06 - 27 12 46 95
annettezoet@gmail.com

C.J.G. Pikkemaat - Pastor
c.pikkemaat@rktwentezuid.nl

J. Keuben - Pastor
06 - 37 08 70 87
j.keuben@rktwentezuid.nl

Van Pasen naar Pinksteren, bemoediging van de Heilige Geest

Pasen duurt niet twee dagen maar een volle week, waarin we de vreugde van de opstanding van Jezus Christus uit de dood vieren. Beloken Pasen is de dag waarop we het Paasoctaaf afsluiten. In het Duits heet het 'Weisser Sonntag', in het Latijn 'Dominica in albis', ofwel zondag van de witte kleren. Het geeft aan dat het een vreugdevolle zondag is die het Paasoctaaf afsluit.

We lezen hoe Jezus tweemaal verschijnt aan de leerlingen die bijeen zijn in een huis in Jeruzalem. En hoe Thomas, die niet bij Jezus' eerste verschijning was, aan Jezus vraagt om zijn handen op de wonden te mogen leggen. Hij kan niet geloven dat Jezus echt is opgestaan uit de dood. Jezus laat hem dat doen. En dan pas gelooft Thomas. Thomas is iemand waarin we ons kunnen herkennen: ook wij willen graag bewijs voor we iets aannemen.

Op weg gezet

Beide keren wenst Jezus de leerlingen vrede toe. Bij de eerste verschijning zendt Hij hen uit om het Evangelie te verkondigen en hij blaast over hen: 'Ontvang de Heilige Geest.' Hij geeft hun de volmacht om zonden te vergeven, om te binden of te breken in Zijn Naam.

Zo worden ze op weg gezet, aangespoord en bemoedigd om het huis te verlaten en te beginnen met hun taak om de boodschap door te geven dat Jezus leeft, dat we allen worden uitgenodigd om leerlingen te worden en in Hem op te staan en een nieuw leven te beginnen.

In de tijd tussen Pasen en Pinksteren lezen we verhalen van de verschijning van Jezus aan zijn leerlingen. Telkens herkennen ze Hem eerst niet, maar later wel, als Hij met hen eet. Zo worden ze voorbereid op hun taak, op zijn Hemelvaart en op de uitstorting van de Heilige Geest met Pinksteren.

Positie van vrouwen

Ik voelde ook het waaien van de Geest toen ik een aantal weken geleden het document las van de eerste zitting van de Synode over een Synodale Kerk. Het was een open document, dat de situatie van de kerk in de wereld en de vragen en uitdagingen waarvoor zij zich gesteld ziet eerlijk benoemt.

Dat geldt zeker voor het hoofdstuk over de positie van vrouwen in kerk en samenleving. Het is één van de vier thema's waarover paus Franciscus ons vraagt met elkaar te spreken, luisterend naar de Heilige Geest. In oktober, wanneer de tweede zitting van de Synode plaatsvindt in Rome, komen ook de gespreksverslagen uit de hele wereld aan de orde.

Gelijkwaardigheid

In het document wordt gesproken over de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen in het doopsel en in de gaven van de heilige Geest (Galaten 3, 28). Erkend wordt, dat vrouwen in de samenleving nog vaak bloot staan aan onrechtvaardigheid en dat dit ook in de kerk zo is door klerikalisme, machogedrag en machtsmisbruik. Voorstellen worden gedaan om vrouwen meer te betrekken bij de leiding van de kerk, op alle niveaus, en vaart te maken met het onderzoek of vrouwen de diakenwijding kunnen ontvangen.

We worden allen uitgenodigd om leerling te worden

Gekend en gewaardeerd

Ook in onze parochies hebben we op 12 maart over dit thema gesproken. Het was een avond waarin vrouwen en mannen samen spraken en naar elkaar luisterden. Ervaringen van oplopen tegen beperkingen, niet gezien en gewaardeerd worden, van zoeken naar en vinden van een plek waar ruimte en vrijheid is om te geloven en actief te zijn als vrijwilliger en gewaardeerd te worden. Daarbij is de eigen geloofsgemeenschap heel belangrijk: daar ben je gekend en gewaardeerd, daar is verbondenheid, betrokkenheid en zorg voor elkaar. Het was een avond van openheid, van verbondenheid, van bemoediging en inspiratie.

Verbondenheid, openheid, bemoediging en inspiratie, wijsheid en inzicht wens ik u toe, op weg naar Pinksteren, wanneer ook wij de Heilige Geest ontvangen.

Met hartelijke groet en Gods zegen op al uw wegen,

Pastoraal werker Annet Zoet

FRANCISCUSKERK

Berfloplein 18, 7553 JZ Hengelo - 074 291 30 09
SECRETARIAAT: do. van 9.30-11.30 uur
GASTVRIJ: ma. t/m vrij. van 9.30-11.30 uur
MAIL: franciscus.secretariaat@degoedeherderhengelo.nl
WEBSITE: via www.degoedeherderhengelo.nl
INTENTIES: NL79 ABNA 0590 2353 11
KERKBIJDRAGE: NL25ABNA 0592 1060 55,
NL18INGB 0001 6300 72, NL34INGB 0000 9944 34
en NL85 RABO 0327 5171 82
REDACTIE: R. Wekking, H. Coonen, B. Korbeld.
f www.facebook.com/H.Franciscuskerk
KOPJ VÓÓR 31 MEI NAAR:
redactiefranciscuskerk@gmail.com

Overleden |

8-3-2024 Leny van der Ploeg, 70 jaar

Uitvaarttelefoon | Bij een overlijden kunt u bellen met onze uitvaarttelefoon 06 57 11 92 53.

Familiekamer | De Familiekamer is een mooi ingerichte kleine private ruimte, waarin uw dierbare overledene opgebaard kan worden. Als familie krijgt u de sleutel, zodat u elk moment van de dag naar uw geliefde kunt gaan. De Familiekamer is bedoeld voor iedereen, ongeacht of u nu wel of niet tot onze geloofsgemeenschap behoort.

Mogelijkheden:

- Het gebruik van de Familiekamer in combinatie met een avondwake of afscheidsviering in de kerk en een condoleance? U belt de uitvaarttelefoon van de Franciscuskerk 06-57 11 92 53 (ook in het weekend).
- Geen uitvaartviering maar uitsluitend gebruik maken van de Familiekamer en condoleance? Geef dit dan aan bij uw eigen uitvaartondernemer.

Dinsdagmorgenvieringen | Elke dinsdagmorgen is er om 09.30 uur een viering. Op de tweede dinsdag van de maand is dat een eucharistieviering. Aansluitend wordt koffie of thee gedronken.

Bezoek | Als u bezoek wilt ontvangen van iemand van de bezoekgroep van onze geloofsgemeenschap, geef dan uw naam, adres en telefoonnummer door aan ons secretariaat. U wordt dan teruggebeld door iemand van de bezoekgroep.

De nieuwsbrief | Als u de nieuwsbrief wilt ontvangen, per mail of in de brievenbus, neem dan contact op met het secretariaat. Onze nieuwsbrief verschijnt elke drie weken.

Collecte nu ook met QR-code | U kunt bijdragen aan de collecte door de QR-code te scannen op de buidel van de collectant. Op de tafel achter in de kerk ligt ook een blauw kaartje met deze code. Wilt u vanuit huis doneren? Gebruik dan de QR-code op pagina 2 van deze Samenloop.

O.L. VROUWEKERK

Onze Lieve Vrouwestraat 6, 7557 HX Hengelo - 074 291 26 28
PASTORIE OPEN: ma. t/m vr. 09.00-12.00 uur
MELDEN UITVAART: 074-250 56 77 of 06 51 09 79 67
WEBSITE: www.olvrouwewerk.nl
MAIL: olv.secretariaat@degoedeherderhengelo.nl
IBAN: NL62 RABO 0327 5474 72
KERKBIJDRAGEN: NL35 ABNA 0590 0345 37 |
NL60 INGB 0000 9697 16
f @onzelievevrouwewerk
KOPJ VÓÓR 7 JUNI NAAR:
olv.secretariaat@degoedeherderhengelo.nl

Overleden |

- 17-03-2024 Ria Haverkate-Brummelhuys, 97 jaar
- 01-04-2024 Willy Geerdink, 87 jaar

*Mogen onze overledenen rusten in Gods Licht.
Mogen zij die met de lege plaats achterblijven
sterkte vinden bij hun verlies.*

Misintenties | Mieke Oldenhof-Hilderink (jarig); Jan Kuipers; ouders Wensink-Boks; Frans Scheuten; Marietje Oude Aarninkhof-Welberg; Henk Koenders; Jan Wissink; ouders Kuipers-Masselink; Gerrit Welberg; Henk Witbreuk (jarig); pastor Zegger (jarig)

Jaargedachtenissen | Marie Veltman-Meckelenkamp; Jan Oude Aarninkhof; familie Geerdink-Hollweg; pastor van Hal; Maaïke Witbreuk; ouders Kuipers-Geerink; Berry Peet; Ben Veltman; Frans Scheuten; Marie Lamm-Boerkamp; ouders Kuipers-Masselink; Henk Kuipers; Lies Oude Aarninkhof

Belangrijk om te weten | Kunnen we iets voor u doen? Bij een ernstige ziekte, een overlijden of bij ernstige problemen of zorgen? Of kent u iemand, die kort geleden is opgenomen in een verzorgings- of verpleeghuis? Laat het ons weten, via tel. 074 - 291 26 28 of e-mail olv.secretariaat@degoedeherderhengelo.nl. We hopen dan iets voor u te kunnen betekenen.

Nieuwsbrief | Onze nieuwsbrief verschijnt elke 3 weken. Als u uw adres mailt naar olv.secretariaat@degoedeherderhengelo.nl kunnen wij de OLV-nieuwsbrief ook aan u sturen.

Weet je wat |

*Wanneer ik wel es niet bidden kan,
voel ik acuut: Ik mis iets,
want ergens ben 'k er zeker van,
er moet iets zijn, er is iets*

Toon Hermans

ST. LAMBERTUSBASILIEK

Wemenstraat 2, 7551 EX Hengelo. - 074 243 55 14
SECRETARIAAT: wo. 10.00-12.00 uur.
WEBSITE: www.sintlambertushengelo.nl
MAIL: lambertus.secretariaat@degoedeherderhengelo.nl
IBAN: NL09 RABO 0110 9710 94 en NL28 INGB 0000 9120 92 **RESTAURATIE:**
NL16RABO 0327509597
KERKBIJDRAGE: NL20INGB 0002465788 of
NL08ABNA 0230961975.
f @sintlambertusbasiliekhengelo
KOPJ VÓÓR 9 JUNI NAAR:
lambertushengelo@hetnet.nl of tel.074-243 55 14

Overleden |

- 27-2-2024 Nolly Ahne-Coopman, 77 jaar

Secretariaat | Op woensdagmorgen tussen 10.00 en 12.00 uur is het secretariaat van de kerk bereikbaar.

Uitvaarttelefoon | Ook de Lambertus heeft nu een uitvaarttelefoon. Als u een overlijden wilt melden dan kunt u te allen tijde bellen naar 06-86 85 34 09. De uitvaarttelefoon is continu bemenst. Tijdens openingstijden van het secretariaat (zie hierboven) kunt u overlijdensmeldingen ook daar doorgeven.

Jaargedachtenissen | *Vorige periode:* 1 mrt Herman van Hijfte; 5 mrt Gerard Mentink; 9 mrt overleden ouders Maatman-Oonk; 9 mrt Angelina Nayuburundi; 17 mrt Jan Spit; 1 apr Petronella Graas; 1 apr Jozef Graas; 4 apr Huberta Demmer-Vermeulen.

Huidige periode: 5 mei Frans Kamphuis; 11 mei Dini Tropper-Knippenborg; 12 mei Maria Wiggers-Beld; 17 mei Tonny Eekers; 17 mei Christiaan Lammertink; 24 mei Jan Klaver; 27 mei Betsy Scholten-Spijker.

Boekjes over Lourdes voor kinderen | Ter gelegenheid van de komst van de relieken van de H. Bernadette naar Nederland zijn er speciaal voor kinderen boekjes uitgegeven over O.L.V. van Lourdes en de H. Bernadette. Het is een catechese- en doeboekje tegelijk met mooie verhalen, gebeden, puzzels, kleurplaten en leuke opdrachten. De boekjes liggen achter in de kerk en zijn gratis mee te nemen.

Werkgroep kinderwoorddienst Lambertus

THABORKERK

Gerrit Peuscherstraat 1, 7558 BA Hengelo
074 277 07 71

SECRETARIAAT: ma. en vr. van 10.00 - 12.00 u.

WEBSITE: www.thaborkerk.nl

KERK OPEN: elke werkdag van 10 tot 12.00 u.

E-MAIL: thabor.secretariaat@degoedeherderhengelo.nl

REDACTIE: Eddy Oude Wesselink

IBAN: NL46ABNA 05904815 09

 @thaborhengelo

KOPIJ VÓÓR 9 JUNI NAAR:

eddyoudewesselink@outlook.com

Secretariaat | Het secretariaat is alleen open op maandag- en vrijdagochtend van 10.00-12.00 uur. Telefoon: 074-277 07 71.

Uitvaarttelefoon | Bij een overlijden belt u onze uitvaarttelefoon: 06 38 59 47 66.

Vragen? | Heeft u een vraag? Verwacht u iets van onze geloofsgemeenschap? Als u uw vraag of wens doorgeeft aan het secretariaat maken zij er werk van. Als u graag wilt dat er iemand langs komt voor een gesprek kunt u dat aangeven.

Thuis meevieren | U kunt thuis luisteren naar de viering in onze kerk. Hiervoor logt u met uw computer in op Kerkomroep.nl. U tikt de woonplaats Hengelo in en u kiest de Thaborkerk uit. Lees dan verder op het scherm wat te doen.

Nieuwsbrief | In aanvulling op deze Samenloop worden de actuele berichten en eventuele wijzigingen in onze digitale nieuwsbrief aan u toegezonden. Dat is eens per week of twee weken. Hiervoor kunt u zich bij ons secretariaat aanmelden.

Bij het ter perse gaan van deze editie bereikte ons het droeve bericht van het overlijden van ons medebestuurslid

Wil Bohnen

Wij wensen zijn nabestaanden kracht en wijsheid toe.

In de volgende Samenloop zullen we Wil gedenken.

**Parochiebestuur
De Goede Herder**

Speciale Mariaviering

Op zaterdag 25 mei verzorgt het Inpajokokoor uit Borne een bijzondere Mariaviering in de Franciscuskerk in Hengelo. Het thema is: 'Maria, onze steun en toeverlaat.' We lezen, zingen en bidden tot Maria en vragen haar om ons bij te staan in ons dagelijks leven.

Maria is er voor iedereen. Zij maakt geen onderscheid tussen jong of oud, rijk of arm en elke huidskleur is haar gelijk. Maria is voor velen een bron van steun, kracht en troost bij vrolijke en moeilijke momenten. Tijdens de viering in deze Meimaand zetten we Maria in het middelpunt.

De viering begint om 18.30 uur. Iedereen is van harte welkom.

Hengelo weet de Caritas te vinden

In de eerste drie maanden van het nieuwe jaar is er weer diverse keren een beroep om ondersteuning gedaan op de Caritas. Gelukkig weten hulpverlenende instanties ons steeds beter te vinden. Het is, vanwege de privacy, soms moeilijk om al te veel over die hulpvragen te vertellen, maar toch kunnen we wel een tipje van de sluier oplichten.

Zo hebben we een jong gezin kunnen helpen met babyspullen. De baby was er al wel, maar de babyuitzet was onvoldoende. Gelukkig werden we geholpen door iemand die spontaan babyspullen doneerde. In een andere situatie klopte een hulpverleningsinstantie aan voor huisraad voor een jongeman met een verleden in de jeugdzorg, die voor het eerst op zichzelf ging wonen. We konden hem helpen met een stofzuiger en een kast. Een jong meisje hebben we geholpen met een bon voor kleding. Een andere hulpverleningsinstantie deed een beroep op ons voor een jongen in de middelbare schoolleeftijd. Hij kreeg langzaamaan weer contact met zijn vader, die een aantal jaren een zwervend bestaan had geleid. Vader had weer een huisje, maar

kon hem eigenlijk niet ontvangen. Er was geen bed, geen tafel en geen stoelen. Via ons netwerk hebben we ervoor kunnen zorgen dat vader een eettafel met vier stoelen, twee bedden en twee matrassen kan krijgen. Daardoor kan de jongen nu ook eens een weekend bij zijn vader blijven. Volgens de hulpverlener zeer belangrijk voor zijn ontwikkeling.

Veel van deze dingen kunnen we met gesloten beurzen regelen via ons netwerk van personen en organisaties. Soms benaderen gulle gevers ons zelfs actief. Zo werden we gebeld door een mevrouw die drie maaltijdpakketten over had. We hebben er een gezin met kinderen blij mee kunnen maken. Maar er blijft natuurlijk altijd geld nodig.

Dit is zo maar een greep uit de vragen die bij ons binnenkwamen. Zoals gezegd kunnen we niet over elke hulpvraag vertellen, omdat zaken anders misschien herkenbaar zijn.

Parochiële Caritas Instelling (PCI) De Goede Herder

Wilt u ons ondersteunen? Dat kan met een gift of donatie op bankrekeningnummer NL29 RABO 01 10 9826 65 t.n.v. PCI De Goede Herder of gebruikmakend van de QR-code. De PCI De Goede Herder is door de Belastingdienst erkend als een Anbi (Algemeen Nut Beogende Instelling). Uw gift is volledig aftrekbaar van de belasting.

Sacrament van de zieken of ziekenzegen

U kunt hiervoor rechtstreeks bellen met pastoor Jurgen Jansen (tel. 06 46 90 72 33, maandag vrije dag) of pastoraal werker Annet Zoet (tel. 06 27 12 46 95, vrijdag vrije dag).

Uitnodiging diakenwijding en eerste assistentie James Keuben

Beste parochianen,

Sinds begin januari mag ik in uw midden werkzaam zijn als kandidaat-priester voor onze drie samenwerkende parochies. Het is mooi om in deze eerste maanden de verschillende geloofsgemeenschappen steeds beter te leren kennen en in te groeien in de praktijk van het parochiepastoraat. Ik ben dankbaar voor de hartelijke ontvangst die ik overal heb mogen krijgen.

Mijn benoeming als kandidaat-priester houdt ook in dat er in het komende jaar nog twee feestelijke momenten in het verschiet liggen: mijn diakenwijding op 1 juni en mijn priesterwijding op 9 november.

Zaterdag 1 juni

Bij deze wil ik u allereerst van harte uitnodigen voor mijn diakenwijding. Die zal op zaterdag 1 juni om 10.30 uur plaatsvinden in de St. Catharinakathedraal te Utrecht. Na afloop is er een receptie in de nabijgelegen Nicolaïkerk, waar er voor de aanwezigen thee of koffie en broodjes geserveerd worden.

Busreis

De drie samenwerkende parochies willen voor belangstellenden een bus naar Utrecht te laten rijden. Als u hiervan gebruik wil maken, wordt u verzocht om u op te geven via het eigen lokale

secretariaat van uw geloofsgemeenschap of na afloop van de vieringen op 21 april, 28 april, 5 mei of 12 mei. Er wordt gevraagd om een bijdrage van € 20,00 voor de busreis. Graag bij opgave uw naam en telefoonnummer doorgeven aan het secretariaat.

Zondag 9 juni

Daarnaast bent u van harte welkom bij de feestelijke eucharistieviering in de St. Lambertusbasiliek in Hengelo op zondag 9 juni om 11.00 uur. In deze gezamenlijke viering van de drie parochies zal ik voor het eerst als diaken assisteren in een eucharistieviering.

Vraag om gebed

Ik hoop dat velen van u in de gelegenheid zijn om samen met mij deze heugelijke gebeurtenissen mee te vieren. Tot slot wil ik u vragen om mij in deze maanden mee te nemen in uw gebed en te bidden voor een goede voorbereiding op mijn diaken- en priesterwijding.

James Keuben, kandidaat-priester

Foto: Lidy Katier

Welkomstavond parochianen Lambertus

In de geloofsgemeenschap van de Lambertusbasiliek koesteren we onze nieuwe parochianen, ongeacht waar ze vandaan komen. Daarom organiseren wij een speciale avond om iedereen welkom te heten en kennis te laten maken met onze rijke tradities en onze warme gemeenschap. We ontvangen iedereen met open armen en willen graag dat iedereen zich ook thuis gaat voelen in onze gemeenschap. We vinden het belangrijk dat nieuwe mensen in contact komen met onze parochianen, en hun achtergronden, ervaringen en levensverhalen leren kennen. Dus iedereen is van harte welkom.

Tijdens de welkomstavonden geven we ook praktische informatie over allerlei zaken die in onze Lambertus spelen. Daarbij zullen de vele, inspirerende vrijwilligersmogelijkheden zeker ook aan de orde komen.

De ontmoetingsavond staat gepland op **donderdag 23 mei om 20.00 uur** in de parochiezaal van de Lambertus, Wemenstraat 2 (Ingang tegenover Livera).

We nodigen onze nieuwe en geïnteresseerde parochianen van harte uit om aanwezig te zijn. Alleen samen kunnen we onze geloofsgemeenschap sterker maken en ons geloof delen.

Indonesische Zusters van Denekamp bij seniorenmiddag OLV

De seniorenmiddag van de Onze Lieve Vrouwe ontvangt op **dinsdag 21 mei** uit Indonesië afkomstige zusters franciscanessen uit het klooster in Denekamp. Aan de hand van een PowerPoint-presentatie vertellen zij over hun leven. Uiteraard bestaat de mogelijkheid om vragen te stellen. Aansluitend gebruiken we samen een broodmaaltijd om bij te praten. We hopen op een goede opkomst.

Laatste schade Lambertushof weggewerkt

Na de sloop van de Lambertushof heeft de omgeving van de Wemenstraat en De Wetstraat een grondige metamorfose ondergaan. Op de plek van het voormalige winkelcentrum is nu een stadstuin ingericht, ongeveer zo groot als ooit de pastorietuin van de Lambertus. Het is nu weer mogelijk een onthaastend 'rondje om de kerk' te lopen.

Daarmee is het verhaal nog niet klaar. Bij de aanleg van de Lambertushof, in 1984, zijn de bouwers nogal ruw omgesprongen met de bevestiging aan de kerk. Grote gaten in de kerkmuur herinneren aan de balken voor het dak van het winkelcentrum. Een slordig gemetselde muur sluit de stookkelder af

van de winkels, terwijl de muur van de bijsacristie werd witgeschilderd. Al deze 'restschade' wordt momenteel weerk hersteld. Dan krijgt de bijsacristie ook een nieuw dak, zodat koorzangers tijdens het inzingen niet langer aan de elementen zijn blootgesteld.

En zo wordt Hengelo weer een stukje mooier, terwijl de basiliek nog meer dan ooit deel uitmaakt van de binnenstad. In de krant heeft Jan Roolvink, vicevoorzitter van het parochiebestuur, daarover al gezegd: 'Hier word ik helemaal blij van. Dit historische monument komt nu helemaal tot zijn recht.'

Foto's: Ceciel Scholten-ten Tije

Zondagse soep in de Franciscuskerk

Iedereen is op **zondag 26 mei** welkom voor lekkere zelfgemaakte en goed gevulde soep, brood en een toetje. Inloop 12.15 uur, aan tafel om 12.30 uur. De kosten bedragen € 4,00.

De inschrijving sluit op **woensdag 22 mei**.

Achter in de kerk ligt een flyer en ook op de website <https://www.degoederherderhengelo.nl> staat informatie hoe u zich kunt aanmelden.

Orthodox Paasfeest in de Franciscuskerk

Zondag 5 mei is het Orthodox Pasen. Dan vieren de Oekraïners hun Paasfeest. De H. Mis speciaal voor de Oekraïners begint om 11.00 uur in de Franciscuskerk. De voorganger is de Oekraïense priester Stepan Sharko, zodat de Oekraïners in hun moedertaal worden toegesproken. Het Twents Byzantijns Ensemble verzorgt de kerkslavische liederen. Er is een nazit met koffie of thee en krentenwegge, zodat er gezellig na gepraat kan worden.

Cursus Theologische Vorming

De driejarige cursus Theologische Vorming voor Geïnteresseerden (TVG) biedt zowel verdieping als verbreding. Er is een breed aanbod van vakken, waaronder geloofsleer, filosofie, ethiek, kerkgeschiedenis, Oude- en Nieuwe Testament, en meer praktische vakken als pastoraat, liturgie en diaconaat.

Docenten en cursisten komen uit verschillende christelijke stromingen, wat vaak leidt

Opbrengst Sam's Kledingactie

Sam's Kledingactie op zaterdag 6 april heeft de volgende resultaten opgeleverd:

Thabor 140 zakken
Mor Augin kerk 93 zakken
Raphael-Exodus 57 zakken
St Jan 62 zakken
Franciscuskerk 99 zakken

De opbrengst is bestemd voor kwalitatief goed onderwijs voor de kinderen in het Shabee-Sombo-district in Ethiopie.

Gedenken moet,
doet goed
en doet pijn

De meidagen van 2024

Sinds zij niet meer 'kerkelijk-katholiek' waren, was ook voor hen de meimaand als 'Mariamaand' verschoven naar een 'gedenkmaand'. Dit jaar zouden ze in een dorp in de buurt een voetocht, meer een bewogen wandeling, gaan maken langs de Stolpersteine. Stolperstein: een steen bedekt met een bronskleurig metalen plaatje, tussen de stoeptegels voor het huis waar de slachtoffers van de wereldoorlog gewoond hebben. Op elk plaatje hun naam, de geboortedatum, de 'vermoorddatum' en de naam van het vernietigingskamp. En daar zouden ze stil blijven staan om te gedenken. Veelal Joodse medeburgers.

Gaande gedenken

Op de eerste vrije middag van mei gingen Bert en José met hun oudste dochter naar een klein stadje in hun gemeente. Zeven Stolpersteine in twee straatjes. Keer op keer hebben ze stilgestaan bij een steen en elke keer zijn ze door de knieën gegaan om de naam te kunnen lezen, de leeftijd en de datum van de moord in het vernietigingskamp. Ze staan voor het huis waaruit de slachtoffers zijn vertrokken, gedwongen of verraden. Ze zijn stil.

Voor het volgende huis in dezelfde straat liggen drie stenen. Zij had het zelf direct al gezien. 'Levi was toen net zo oud als jij nu,' zei Bert tegen zijn dochter. Zij kneep haar vader in zijn hand om het leven erin te houden, om grond onder de voeten te hebben. Een gelukkig en zorgeloos leven bestaat, maar ook dat leven van Levi, tot op de dag van vandaag en niet alleen in Rusland, Oekraïne, Gaza en Israël.

Deze overweldigende ervaring raakte haar, maar ze had er geen woorden voor. Haar moeder zag het aan haar gezicht en sloeg een arm om haar heen. 'Gedenken moet, doet goed en doet pijn,' zei ze tegen zichzelf en met zijn drieën liepen ze de straat uit.

Staande gedenken

Stationsweg. De tweede straat. Voor het eerste huis twee stenen en daar naast een huis met één steen. Twee vrouwen en een man. Alle drie op leeftijd. Bert sloot zijn ogen en toen zag hij ze gaan. Richting het station. Hij met een rieten koffer en zij met de boodschappen-tas. 'Op die leeftijd je huis uit moeten,' zei Bert hardop tegen niemand. 'Ze moeten erg verdrietig zijn geweest, hier zijn ze al met stomheid geslagen, denk ik,' zei José. Gebogen over de steen stak ze haar hand uit naar Bert en haar dochter: 'Ik kan me goed voorstellen hoe ze hier gelopen hebben. Een paar keer hebben ze achteromgekeken, naar hun huis, of naar mensen die hen uitzwaaiden. Maar het was stil en er was niemand.'

Bij het station hebben ze de bus genomen naar huis. 'Zo gedenken is heel anders dan vorig jaar op de Dam in Amsterdam,' zei hun dochter. Haar moeder knikte instemmend. 'Maar met honderden mensen stil zijn, dan hoor je, zie je voor je gesloten ogen, de duizenden die de dood worden ingedreven tot op de dag van vandaag. Dat heeft mij toen diep geraakt.'

Luisterend gedenken

Bert besloot de dag, zoals elk jaar, met het gedicht van Willem Wilmink 'Ben Ali Libi, Goochelaar' (zie pagina 20). Als straatartiest had Ben Ali Libi, pseudoniem van Michel Velleman (1895-1943), vaak een duif of een bloem verstopt in zijn hoge hoed. Zichzelf heeft hij niet kunnen verbergen voor de Nationaal-Socialistische Bende (NSB). Hij las het gedicht hardop. Het ontroerde hem ook nu weer. Zijn stem smoorde bij de laatste regels:

*'Voor Ben Ali Libi, de kleine schlemiel.
Hij ruste in vrede, God hebbe zijn ziel.'*

Vragend gedenken

De volgende week in deze 'gedenkmaand' zouden ze nog naar de film gaan. *The Zone of Interest*. Ze hadden alle drie de recensies en het interview gelezen met één van de hoofdrolspelers.

Een film over een gewoon gezin, een vader met een hoge rang in het leger, moeder en de kinderen. Ze wonen naast een vernietigingskamp. Ze weten wat er gaande is achter de muur van hun tuin. Ze zien de rook, horen het geschreeuw en ruiken de lucht van de verbrandingsoven. Maar ze negeren het. Ze doen net alsof het er allemaal niet is. En dat is nodig om hun eigen goede en rustige leven erin te houden.

Geschiedenis of hedendaags?

Zo leven, is dit geschiedenis of een hedendaags verhaal? Is dit tegen ons zeggen dat onze welvaart rust op het lijden van andere mensen? Is dit zeggen dat voor ons een ander altijd de schuldige is? Is dit tegen ons zeggen dat waar mensen hardhandig buitengesloten worden, omdat ze anders zijn, anders geloven, anders geaard zijn, arm zijn en honger hebben, geweld onvermijdelijk is? Bert, José en hun dochter hebben hun gedenkmaand met deze film afgesloten. Ze zijn zichzelf tegengekomen. Ze wisten het van elkaar zonder het uit te spreken. José herhaalde haar woorden van de eerste dag: gedenken moet, doet goed en doet pijn. Het was nog nooit zo diep tot haar doorgedrongen.

Gerard Geurts

Het Herdenkingsmonument

Hengelo's ongemakkelijke omgang met het oorlogsverleden

Nee, een rijke traditie van gedenken en herdenken hebben we hier niet. Het moest tot 2019 duren voordat de slachtoffers van de bombardementen van 6 en 7 oktober 1944 een naam kregen. De April-meistakingen van 1943? Niemand wist dat zij de grootste werkonderbrekingen in de Nederlandse geschiedenis waren en de levens van omstreeks 200 mensen kostten. Erik Dijkstra en Hans Morssinkhof vroegen er onlangs in hun boek *Staken op Leven en Dood* (Amsterdam, 2023) nog aandacht voor.

Onbemind

Is het schaamte, omdat de stad vanaf 1942 keer op keer door onze bevrijders werd gebombardeerd, omdat de regering in Londen dacht dat de metaalfabrieken voor de Duitse oorlogsindustrie werkten? Is het omdat de rampzalige luchtaanvallen van 6 en 7 oktober vanuit Hengelo zelf waren aangestuurd? Wie kent Karel Gerard, Frank Santman en Jules Haeck, anders dan van de straatnamen in onze gemeente? Is het de aard van de Hengeloër, die weinig met het verleden op heeft en zich met een 'Allô, allô, vedan' richt op alles wat in het heden nuttig en noodzakelijk lijkt?

Een monument, ja, dat moet er komen, maar maak het niet te groot. De buurtvereniging Noord (omgeving Mr P.J. Troelstraplein) wilde na de oorlog graag een oorlogsmonument, maar niet zo opvallend en liefst uit het zicht. In 2003 werd het onherstelbaar beschadigd bij herinrichtingswerkzaamheden. Helemaal Hengelo.

Bij de bevrijding van onze stad werd Theo van Loon, commies bij NS, door de bezetter doodgeschoten. Hij kreeg een monument aan de Grobbenweg. Dat raakte zo in verval dat het in 2014 moest worden gerestaureerd. Veel respect kreeg Van Loon nadien echter niet. Tot twee keer toe werd het gedenkteken ernstig beschadigd, zodat een algehele renovatie in 2023 nodig was.

Toch nog

Op instigatie van de Stichting Erewacht voor Gevallenen werd na de oorlog achter het Antoniusklooster een tijdelijk oorlogsmonument

geplaatst, bestaande uit een grafkelder en twee gedenkplaten. In de grafkelder werd een urn met de as van een onbekende overledene uit het concentratiekamp Neuengamme bijgezet.

Na de opening van het nieuwe stadhuis in 1963 werd de afwezigheid van een passend herdenkingsmonument pas pijnlijk duidelijk. Een jury van deskundigen koos voor het ontwerp van beeldhouwer Pieter de Monchy: een duif, die door van twee handen wordt losgelaten, handen die oprijzen uit een zuil in het midden. In deze zuil valt ook een rudimentair kruis te herkennen. Onder de fontein werd de as uit het tijdelijk monument herbegraven. De exacte plaats is aangegeven door een bronzen kruis. Op 3 april 1965, ruim twintig (!) jaar na de bevrijding, werd het monument onthuld door minister-president Victor Marijnen.

Geen gedoe

Het is lente, zomer. Kinderen spelen in de stralen van de nieuwe fonteinen op het Burgemeester Jansenplein. Ouders kijken vertederd toe. Een uitstapje naar de fontein van het monument is dan gauw gemaakt. Ook Fikkie mag graag een duikje wagen. De betekenis van het monument is uit het zicht verdwenen, evenals de laatste rustplaats van de onbekende dode. NIET VERGETEN? Laat me niet lachen!

Vroeger wees ik de jeugd nog wel eens op de bijzondere plaats waar zij speelden. Hoon was mijn deel. Ik werd er moedeloos van. In grote mensenlanden staat er steevast een gendarme bij zo'n plek. Wij vinden dat maar aanstellerij. Ik haal er ook maar mijn schouders over op. Hengeloërs willen geen gedoe. Mijn vrouw, die uit Zuid-Afrika komt, is van een ander kaliber. Zij stapt steeds manmoedig op de kinderen af voor een lesje geschiedenis. Zij wel. En tsja, geen Hengeloër, nietwaar?

Jan Schage

Foto's: Carol van Straten

Gezocht: huishoudelijke hulp

Pastor James Keuben is op zoek naar een huishoudelijke hulp voor vier uur per week. Voor informatie over salariering en overeenkomst kunt u contact opnemen met het centraal secretariaat van de Heilige Geestparochie, contact@heiligegeestparochie.nl (maandag de hele dag en vrijdagmiddag gesloten).

Voor informatie over werkzaamheden en werktijden kunt u contact opnemen met pastor James Keuben: j.keuben@rktwentezuid.nl.

Schriftelijke reacties kunt u **tot 1 juni 2024** richten aan: contact@heiligegeestparochie.nl.

**Parochiebesturen De Goede Herder/
Heilige Geest/H.H. Jacobus en Johannes**

Pastor Jan te Molder overleden

Oud-pastoor Jan te Molder is op 29 februari op 91-jarige leeftijd overleden. Hij was vanaf 1 oktober 1989 pastoor van de voormalige Paus Joannesparochie, en van 1993-1998 van de parochies Paus Joannes, H. Hart en Thabor in Hengelo. Daarvoor was hij onder meer deken van Zwolle.

Na zijn emeritaat verhuisde hij naar het Gelderse De Steeg, waar hij tot op hoge leeftijd pastoraal actief bleef. In zijn

testament heeft hij geschreven: 'Alles overziende kan ik zeggen dat ik veel goeds in mijn leven heb mogen ervaren, met name ook door familie, parochianen en collegae. Daarom ben ik een dankbaar mens en blijf ik vertrouwen in het Bijbelse gezegde: De Geest waait waar Hij/Zij wil!'

Grote belangstelling voor de Lijkwade

In de afgelopen weken was er grote belangstelling voor de tentoonstelling over de Lijkwade van Turijn in de Lambertusbasiliek en, daarna, in de St. Stephanuskerk in Borne. Joep Habets van de stichting Othonia, de organisator van de tentoonstelling, verzorgde enkele keren goedbezochte lezingen.

Parochiaan Herman Boon schrijft naar aanleiding hiervan: 'Als deze Samenloop verschijnt ligt de tentoonstelling over de Lijkwade van Turijn al weer enige tijd achter ons. Deze doek kan niet anders dan de

lijkwade van Jezus zijn. Deze bijna onvoorstelbare conclusie volgt uit vergelijking van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek met de Bijbeltekst.

Enkele jaren geleden heb ik een lezing over deze lijkwade gehouden met grotendeels dezelfde gezichtspunten als verwoord in en bij de tentoonstelling, en haar in een artikel met illustraties omgezet. Dit is digitaal beschikbaar. Een bericht naar hfoon@telfort.nl en het zal u per e-mail worden toegestuurd.'

Foto: Carol van Straten

Goede contacten Franciscuskerk en basisscholen

Driemaal per jaar is er voor leerlingen van de basisscholen Esreinschool, Paus Joannesschool en De Akker een speciaal programma in onze kerk.

In de Goede Week was er voor 107 leerlingen van groep 8 een Kinderkruisweg: een PowerPoint-presentatie over de kruisweg met gebeden en aansluitend twee opdrachten. De kinderen waren zeer geïnteresseerd en enthousiast.

Eén van de leerkrachten zei: 'Wat mooi dat de kinderen zo toch iets van het geloof meekrijgen.' In juni is er voor de leerlingen van groep 4 een speurtocht in de kerk.

Met Kerstmis brachten de leerlingen van groep 2 een bezoek aan de kerststal.

Enthousiaste vrijwilligers hebben na de coronatijd alle scholen persoonlijk bezocht en nu is er een goede samenwerking ontstaan. Daarnaast heeft de werkgroep zich bezig gehouden met de Palmpasenviering.

Geloven in de ander. Ieder mens telt mee

Pinksteractie van 11 t/m 19 mei 2024

Missionarissen en missionair werkers gaan wereldwijd de strijd aan tegen onrecht en armoede. De Week Nederlandse Missionaris (WNM) zorgt voor financiële steun. Hierdoor zetten de Nederlandse missionarissen en missionair werkers zich met overgave in voor anderen.

In de jaarlijkse campagne rond Pinksteren brengt WNM het missiewerk onder uw aandacht, om samen mogelijk te maken dat de missiewerkers zich blijven inzetten voor de meest kwetsbaren.

Overal ter wereld

Geïnspireerd door hun geloof zetten missionarissen en missionair werkers zich in voor anderen. Dat doen zij altijd en overal ter wereld. Missiewerker Fera is een gedreven kracht in het Centre for Social Concern in Malawi. Sinds 2022 doet zij dit prachtige werk met de hulp van de Witte Paters en de Week Nederlandse Missiona-

ris. Zo kan zij haar hart volgen en zich inzetten voor de mensen die het het moeilijkst hebben.

Missionair werker Maria Poulisse maakt zich vanuit de Gemeente van de Camillianen hard voor kinderen en jongeren met een beperking uit arme gezinnen. Ze zag hoe deze kinderen en jongeren vaak volledig buiten de boot vallen. 'Ik ben gegrepen door de liefde en deze kinderen houden me dagelijks een spiegel voor waarin ik God kan zien. Dat is heel inspirerend.'

Fera en Maria zijn de gezichten van de Pinksteractie in 2024. Samen met alle andere missionarissen en missionair werkers staan ze altijd klaar voor de ander. U kunt het werk van de WNM steunen door uw bijdrage in de collecte met Pinksteren of door een donatie op rekening **NL30 RABO 0171 2111 11** van WNM Den Haag.

Feestelijke Palmzondagviering

Wat was het een feestelijke viering op Palmzondag in de Lambertus. Zo'n veertig kinderen liepen mee met hun prachtig versierde palmpaasstocken die ze de zaterdagmiddag ervoor samen hadden gemaakt.

Dank aan de pastoor, aan alle vrijwilligers en de koorzangers die deze mooie viering mogelijk gemaakt hebben

Werkgroep kinderwoorddienst Lambertus

Gelovig verzet

In de aanloop naar de jaarlijkse Dodenherdenking en de viering van de bevrijding heeft de Nederlandse Katholieke Schoolraad lesbrieven gemaakt over het thema 'Gelovig verzet en een innerlijk kompas'. Ze vertellen de verhalen van Titus Brandsma, aartsbisschop Jan de Jong en Edith Stein. Met een link naar onze dagen, door ook onder meer Gandhi, Martin Luther King en Nelson Mandela te noemen.

Tijdens de bezettingsjaren 1940-1945 hebben de kerken een bijzondere positie. Buiten de kerk beheersen de Duitsers en hun Nederlandse geestverwanten de media. Maar in de kerk bepaalt de geestelijke leiding wat er wel of niet wordt gezegd.

Jan de Jong (1885-1955), aartsbisschop van Utrecht vanaf 1935, toont zich al vóór de oorlog een strijdbaar tegenstander van het nationaalsocialisme. Tijdens de bezettingsjaren nog veel meer. Regelmatig laten de bisschoppen herderlijke brieven voorlezen, waarin ze onverbloemd stelling nemen tegen de bezetter.

In vol ornaat

Eenmaal probeert de bezetter het verzet te breken. Op zondag 3 augustus 1941 belt hij om 4 uur 's nachts aan. Jan de Jong ontvangt de Duitsers in vol ornaat, om duidelijk te maken dat ze bij arrestante niet hem maar een aartsbisschop van de katholieke Kerk aanhouden. Zover durven de Duitsers niet te gaan. Ze vertrekken weer. Dat er beneden in de kluis lijsten liggen met adressen waar Joodse kinderen zijn ondergebracht, weten ze niet.

Eind 1945 benoemt paus Pius XII de aartsbisschop tot kardinaal, als 'beloning' voor zijn standvastige houding. In 2022 is hem de Yad Vashem-eretitel 'Rechtvaardige onder de volkeren' toegekend, voor niet-Joden die tijdens de oorlog Joden hebben geholpen.

De lesbrieven zijn ook voor een breder publiek beslist boeiend.

Van harte aanbevolen.

Hans Morssinkhof

Naar de lesbrieven

Vieringen april, mei en juni

Doordeweekse eucharistievieringen:

Maandag:

09.00 uur Lambertus

Dinsdag:

19.00 uur Lambertus

18.30 uur Delden via kerkomroep

Woensdag:

09.00 uur Goor

18.30 uur Delden

Donderdag:

19.00 uur Lambertus

18.30 uur Delden via kerkomroep

Vrijdag:

09.00 uur Borne

18.30 uur Delden via kerkomroep

YouTube

De vieringen op zondagmorgen 11.00 uur in de Lambertusbasiliek worden gestreamd via YouTube. Ga naar YouTube, tik in de zoekbalk: Sint Lambertusbasiliek.

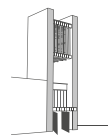
De vieringen in Borne op zondagmorgen om 9.30 uur zijn eveneens via YouTube te volgen. Tik hiervoor in de zoekbalk: RK Twente Zuid.

KERKOMROEP

De vieringen in Delden zijn ook te beluisteren via www.kerkomroep.nl. Vul in bij 'Uind uw kerk': Delden, R.K. Parochie H. Blasius en klik aan 'live' of 'luisteren.'

Parochie
De Goede Herder
Hengelo

Franciscuskerk

O.L. Vrouwekerker

Za 27 april		18:30 Eucharistieviering Pastor C. Pikkemaat
Zo 28 april	11:00 Woord- en Communieviering verzorgd door de werkgroep m.m.v. gemengd koor	
Za 4 mei	18:30 Woord- en Communieviering met samenzang pastor A. Zoet	18:30 Eucharistieviering Pastor C. Pikkemaat/pastor J. Keuben
Zo 5 mei	11:00 Eucharistieviering Orthodox Pasen m.m.v. Twents Byzantijns Koor Pastor S. Sharko	
HEMELVAART Do 9 mei	Woord- en Communieviering verzorgd door de werkgroep	
Za 11 mei	18:30 Eucharistieviering met samenzang Pastor C. Pikkemaat	18:30 Woord- en Communieviering verzorgd door Jack ter Horst
Zo 12 mei		
PINKSTEREN Za 18 mei	18:30 Woord- en Communieviering Pastor J. Keuben Themaviering m.m.v. ExRa-koor	18:30 Eucharistieviering Pastoor J. Jansen
zo. 19 mei		
TWEEDE PINKSTERDAG ma 20 mei		
Za 25 mei	18:30 Woord- en Communieviering Mariaviering verzorgd door Inpajoko (zie pagina 9)	18:30 Woord- en Communieviering Pastor A. Zoet
Zo 26 mei		
Za 1 juni		18:30 Woord- en Communieviering verzorgd door Eilze Gaalman
Zo 2 juni	11:00 Woord- en Communieviering verzorgd door de werkgroep m.m.v. koor Allegro	
Za 8 juni		Woord- en Communieviering verzorgd door Marian Kroeze
zo 9 juni		
Za 15 juni	18:30 Woord- en Communieviering verzorgd door Stromend Water m.m.v. Cantores	18:30 Woord- en Communieviering verzorgd door Marian Kroeze
Zo 16 juni		
Za 22 juni		18:30 Woord- en Communieviering verzorgd door de werkgroep
Zo 23 juni	11:00 Woord- en Communieviering verzorgd door de werkgroep m.m.v. gemengd koor	

Elke dinsdag is er een viering om 09:30 uur. Elke tweede dinsdag van de maand is dat een eucharistieviering, celebrant J. Jansen, pr.

Za 27 april	12:00 Woord- en Communieviering	
Zo 28 april	11:00 Eucharistieviering m.m.v. Jongerenschola Twente Pastor J. Huisman	11:00 Eucharistieviering m.m.v. Edith Steinkoor Pastor C. Pikkemaat
Za 4 mei	12:00 Eucharistieviering Pastoor J. Jansen	
Zo 5 mei	11:00 Eucharistieviering met samenzang Pastoor J. Jansen	11:00 Woord- en Communieviering m.m.v. Cantores voorganger Theo Bakker
HEMELVAART Do 9 mei	11:00 Eucharistieviering m.m.v. Schola Cantorum/samenzang Pastoor J. Jansen	11:00 Eucharistieviering Pastor C. Pikkemaat
Za 11 mei	12:00 Eucharistieviering Pastoor J. Jansen	
Zo 12 mei	11:00 Eucharistieviering m.m.v. Schola Cantorum Pastoor J. Jansen Na de viering koffie en thee	11:00 Woord- en Communieviering m.m.v. Cantores voorganger Jack ter Horst
PINKSTEREN Za 18 mei	12:00 Eucharistieviering Pastoor J. Jansen	
zo. 19 mei	11:00 TELEVISIEMIS m.m.v. Voices to Heaven Pastoor J. Jansen Na de viering koffie en thee	11:00 Oecumenische viering met alle koren Pastor A. Zoet/B. Springer
TWEDE PINKSTERDAG ma 20 mei	11:00 Eucharistieviering met samenzang Pastoor J. Jansen	
Za 25 mei	12:00 Eucharistieviering Pastoor J. Jansen	
Zo 26 mei	11:00 Eucharistieviering m.m.v. Koorschool Pastoor J. Jansen/pastor A. Zoet/pastor J. Keuben Eerste H. Communie	11:00 Woord- en Communieviering m.m.v. Edith Steinkoor Pastor J. Keuben
Za 1 juni	12:00 Eucharistieviering Pastoor J. Jansen	
Zo 2 juni	11:00 Eucharistieviering m.m.v. Schola Cantorum Pastor C. Pikkemaat	11:00 Woord- en Communieviering m.m.v. Edith Steinkoor voorganger Angelika Oude Wesselink
Za 8 juni	12:00 Eucharistieviering Pastoor J. Jansen	
zo 9 juni	11:00 Eucharistieviering m.m.v. St. Lambertuskoor Pastoor J. Jansen/pastor C. Pikkemaat/pastor A. Zoet/pastor J. Keuben Na de viering koffie en thee	11:00 Woord- en communieviering m.m.v. Edith Steinkoor verzorgd door de werkgroep
Za 15 juni	12:00 Woord- en Communieviering	
Zo 16 juni	11:00 Eucharistieviering m.m.v. Schola Cantorum Pastor C. Pikkemaat Na de viering koffie en thee	11:00 Woord- en Communieviering verzorgd door Stromend Water m.m.v. Cantores
Za 22 juni	12:00 Woord- en Communieviering	
Zo 23 juni	11:00 Eucharistieviering met samenzang Pastor J. Huisman/pastor J. Keuben	11:00 Eucharistieviering m.m.v. Edith Steinkoor Pastor C. Pikkemaat

Alle zondagsvieringen zijn met kinderwoorddienst en crèche.

Elke laatste woensdag van de maand Taizé/stilteviering van 19:15 u t/m plm. 19:45 u. Elke donderdag is er om 10:00 uur een viering in de Ludgeruskapel.

Leven in een veranderende wereld

Rie Leverink-Hagendorn 100 jaar

Iemand die 100 jaar wordt en dan zelf vraagt om een intentie uit dankbaarheid, daar word ik nieuwsgierig van. Ik zoek haar op voor een gesprek.

Rie is geboren op 26 december 1923 in Amsterdam-Noord, vlak bij het Noordzeekanaal. Daar wordt een nieuwe wijk gebouwd voor de arbeiders van de scheepswerven en de fabrieken. Zo hoeft er geen dure verbinding over het IJ aangelegd te worden. Haar vader werkt bij de elektriciteitscentrale in Amsterdam-Noord, die in 1922 in gebruik is genomen.

Voor de doop van Rie is een tocht van drie kwartier met paard en wagen nodig. Het is die dag glad en ijzig koud. Zo koud zelfs dat de peetmoeder door die tocht onderkoeld is en zo hard rilt, dat ze de baby niet vast kan houden. Rie is daarom door de huishoudster van de pastoor ten doop gehouden.

Noodkerk

Met de jaren groeit Tuindorp Oostzaan verder uit en komt er een eigen 'noodkerk' in een boerenschuur. Na drie jaar krijgt Rie een broertje. In haar jeugd heeft Rie het gevoel dat ze buiten woont. Er is veel ruimte om te spelen.

Er is thuis geen badkamer. Schoolkinderen gaan met hun schoolklas naar het badhuis, waar een juffrouw er op toeziet dat er goed gewassen wordt. Vader doucht op z'n werk bij de elektriciteitscentrale, moeder wast zich in de keuken.

Rie doet het goed op de lagere school, maar als er over de mulo gesproken wordt, reageert moeder met: 'Met Frans kun je geen potje koken.' Rie vindt het nog steeds jammer. Haar broertje mag wel verder leren. Door hem te overhoren, leert ze toch nog een heleboel bij.

Als haar vader tijdens de Stille Omgang een ongeluk krijgt, stopt Rie met school. Ze haalt in de avonduren veel naaidiploma's. Ze vindt werk in verschillende functies in een atelier en tijdens de oorlogsjaren naait ze veel bij particulieren. Rie is al vrij jong zelfstandig en dat vindt ze nog steeds heel belangrijk.

Oorlogsjaren

Twee verhalen uit de oorlogstijd springen eruit. Bij een van de burens staat op een zaterdagmiddag ineens een Duitse soldaat in de keuken. Niemand verstaat elkaar, maar de soldaat wijst steeds op het kruisbeeld. Uiteindelijk wordt duidelijk dat hij op zondag naar de kerk wil. Die zondag komt de familie, met de Duitse soldaat in hun midden, de kerk in. Schrik, verbazing alom, maar de pastoor geeft aan, dat in deze kerk iedereen welkom is! Zolang de soldaat langs de dijk gelegerd is, gaat hij regelmatig mee.

Op 7 mei zal op de Dam in Amsterdam de bevrijding gevierd worden. Rie en haar broer gaan ernaartoe. Het feest eindigt met een schietpartij door Duitse militairen vanaf het balkon van De Grootse Club, op de hoek met de Kalverstraat. Hierbij vallen 32 doden. Als ze het thuis vertellen, mogen ze niet meer naar de stad. Dat is dan hun eerste ervaring met de vrede, de vrijheid.

Naar Hengelo

Al in 1942 gaat Rie corresponderen met Ans in Borne. Ze bezoeken elkaar ook. Een oom van Ans werkt bij de spoorwegen en dat maakt het reizen een stuk goedkoper. In het laatste oorlogsjaar, als de spoorwegen in staking gaan, blijft het bij brieven schrijven.

Ans krijgt verkering met Karel en als Rie in 1946 naar het bevrijdingsfeest in Borne gaat, ontmoet ze daar Karels broer Henny, die als dienstplichtige naar Nederlands-Indië moet.

Henny vraagt of hij Rie mag schrijven en dat mag. Als hij terugkomt krijgen ze verkering. Ze schrijven zich in voor een woning aan de Valeriusstraat in Driene in Hengelo. Tot verbazing van Rie hoeft daar niet geheid te worden. De woningen zijn in 1954 klaar en dan trouwen Henny en Rie.

In het begin kijken ze uit over de velden en kunnen ze de treinen zien rijden. Er komen vier dochters, die later hun eigen weg mogen kiezen. De meisjes weten dat mama gaat koffiezetten als ze rond 10.00 uur de Duitse trein voorbij zien rijden.

^ Uitzicht vanaf Valeriusstraat, 1954

^ Valeriusstraat in aanbouw, 1954.

Volgebouwd

Langzaam wordt Klein Driene volgebouwd. Er komen scholen en vanuit de Valeriusstraat zien ze de Raphaëlkerk bouwen. Het weidse uitzicht verdwijnt. Als er in januari 1960 een dijkdoorbraak is in Amsterdam-Noord en het water daar 1,5 m hoog in de straten en de huizen staat, komen haar ouders een poosje in Klein Driene logeren. Dan blijkt het huis toch niet zo groot te zijn als ze dachten.

^ Watersnood in Amsterdam-Noord, 1960.

Rie woont met plezier in Twente, ze vindt het er mooi en er is veel gefietst. Haar ouders zijn later ook naar Twente verhuisd. In 1986 is Henny overleden en in 2000 sterft haar oudste dochter.

Harder en egoïstischer

Rie vindt dat de mensen in de loop van de jaren anders zijn geworden, harder, egoïstischer. Veel meer eerst ik en dan jij. Ook in de kerk is veel veranderd.

Vroeger was de kerk het middelpunt. Daar hoorde je bij, daar kende je een heleboel mensen. Rie heeft de Actie Kerkbalans gelopen en heeft tot twaalf jaar terug nog gefungeerd als wijkcontactpersoon

bij de Raphaël-Exoduskerk. Als die sluit komt er voor haar ook een einde aan het koffiedrinken na de viering en beseft ze, dat ze niet vanuit haar Raphaëlkerk begraven zal worden. Rie mist de contacten.

^ Raphaëlkerk, omstreeks 1960.

De beleving van het geloof en de kerk zijn anders geworden, zakelijker. Als ze een enkele keer in de Franciscuskerk komt, vindt Rie dat fijn. Op zondag kijkt ze graag naar de eucharistieviering op de televisie. Ze vindt het jammer, dat niet al haar kinderen nog betrokken zijn bij de kerk. Al staat er met Kerstmis wel overal een stalletje!

Als ze de kleinkinderen wel eens een kruisje op hun voorhoofd geeft, komt de vraag 'Oma, waarom kriebel je op mijn hoofd?'

Goed gevoel

Rie kijkt met een goed gevoel terug op haar leven. 'Mijn verstand is nog goed, net als het contact met de kinderen. Wat je achter laat is: hoe je kinderen over je denken, hoe ze zich jou herinneren.' Tot drie jaar terug woont ze zelfstandig in de Valeriusstraat. Als haar gezondheid achteruitgaat, verhuist ze naar Het Hof. Hoewel afhankelijk zijn heel moeilijk is, is ze ook daar tevreden. Vanuit haar kamer ziet ze het verkeer op de Deldenerstraat, maar ook veel groen, vogeltjes komen voer halen voor haar raam. Ze kan nog breien en de verzorgsters zijn blij dat ze met haar nog een praatje kunnen maken.

Rie, bedankt voor het verhaal van jouw geschiedenis in een veranderende tijd.

Han Coonen

Ben Ali Libi

*Op een lijst van artiesten, in de oorlog vermoord,
staat een naam waarvan ik nog nooit had gehoord,
dus keek ik er met verwondering naar:
Ben Ali Libi. Goochelaar.*

*Met een lach en een smoes en een goocheldoos
en een alibi dat-ie zorgvuldig koos,
scharrelde hij de kost bij elkaar:
Ben Ali Libi, de goochelaar.*

*Toen vonden de vrienden van de Weduwe Rost
dat Nederland nodig moest worden verlost
van het wereldwijd joods-bolsjewistisch gevaar.
Ze bedoelden natuurlijk die goochelaar.*

*Wie zo dikwijls een duif of een bloem had verstoppt,
kon zichzelf niet verstoppen, toen er hard werd geklopt.
Er stond al een overvalwagen klaar
voor Ben Ali Libi, de goochelaar.*

*In 't concentratiekamp heeft hij misschien
zijn aardigste trucs nog wel eens laten zien
met een lach en een smoes, een misleidend gebaar,
Ben Ali Libi, de goochelaar.*

*En altijd als ik een schreeuwer zie
met een alternatief voor de democratie,
denk ik: jouw paradijs, hoeveel ruimte is daar
voor Ben Ali Libi, de goochelaar.*

*Voor Ben Ali Libi, de kleine schlemiel,
hij ruste in vrede, God hebbe zijn ziel.*

Willem Wilmink

**Joost Prinsen leest
het gedicht**

